

LAUSUNTO

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 245/2020 vp)

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Yleisesti SLL pitää hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta perusteltuna. SLL kommentoi erityisesti lukiokoulutukseen liittyviä kirjauksia ja yleisesti lukiokoulutuksen tilannetta.

SLL pitää esitettyjä toimenpiteitä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi kannatettavina lukioden osalta. Perusteluissa mainittu ikätason huomioiminen hygieniaoheistuksissa on järkevää - kuten korkeakouluissa, myös lukioden kohdalla on riittävää, että käsienpesulle on mahdollisuus ja oikeaoppiseen pesuun on näkyvillä selkeät ohjeet. Myös muut ohjeistukset turvaväleistä ja suu-nenäsuojusten käytöstä sekä porrastamiset ruokailuissa ja opetuksessa ovat hyviä toimenpiteitä lukioden arjessa.

Lakiin esitetään tarkennettavaksi, kenen päätöksellä voidaan tehdä päätös enintään kahden kuukauden yhtäjaksoisesta poissaolosta oppilaitoksesta. Pitkiä poissaoloja koskien SLL pitää yleisesti tärkeänä, että kyseisenä aikana opiskelijalle tarjotaan tukea ja ohjausta oppilaitoksesta sekä etäyhteyksien avulla mahdollisuus jatkaa opiskelua jossain muodossa, mikäli terveydentila sen muutoin sallii ja opiskelija on tähän halukas.

SLL pitää esitystä perusteltuna ratkaisuna, joka turvaa lukiolaisten, opettajien ja muun henkilöstön terveyttä. Yleisesti SLL kuitenkin pitää tärkeänä, että lukio-opetusta ei toteuteta pelkästään etäopetuksena, ellei sille ole painavia perusteita. SLL:n keväällä 2020 toteuttaman [selvityksen](#) mukaan lähes puolet lukiolaisista on kokenut etäopetuksen heikentäneen opetuksen laatua. Tilojen sulkeminen ja etäopetukseen siirtyminen ei saa tulevaisuudessakaan tarkoittaa sitä, että lukiolaisten

oikeus opetukseen ja vuorovaikutukseen opettajien ja ohjaushenkilöstön kanssa heikkenee. Opetusta ei voi korvata ainoastaan itsenäisesti suoritettavien tehtävien määrää kasvattamalla, jotta osaamistavoitteiden saavuttaminen ei jää puutteelliseksi. Koulutuksen järjestäjien onkin siten huolehdittava, että sähköisen opetuksen toimivuus varmistetaan ja riittävän monipuoliset opiskelutavat huomioidaan. Opintotarjontaa tai mahdollisuutta erityiseen tukeen ei saa myöskään vähentää.

Myös opinto-ohjauksen saatavuuteen on kiinnitettävä huomiota. Opinto-ohjaus on jo entuudestaan ollut aliresursoitua monissa oppilaitoksissa ja poikkeuksellinen tilanne korostaa vielä lisää opinto-ohjauksen tarvetta lukiolaisten kohdatessa haasteita opintojen suunnittelussa ja suorittamisessa. Opinto-ohjauksen resursseja on lisättävä sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää ylioppilaskirjoituksiin valmistautuvien opiskelijoiden yhdenvertaisuuteen osan valmistautuessa koko lukiokoulutuksen merkittävimpään suoritukseen lähiopetuksessa, kun osa saa opetuksensa etänä vaihtelevin tavoin. [Turun yliopiston tutkimuksen](#) mukaan 50 % naisopiskelijoista ja 33 % miesopiskelijoista koki koronakevään vaikuttaneen heikentävästi ylioppilaskirjoituksista saatuihin arvosanoihin.

Etäopetus vaikuttaa myös lukiolaisten hyvinvointiin. SLL:n [selvityksen](#) mukaan jopa 60 % lukiolaisista kokee etäopiskelun henkisesti raskaaksi, ja [Karvin tuoreen arvioinnin](#) mukaan kaksi kolmasosaa lukiolaisista pitää etäopiskelua normaalia opiskelua kuormittavampana. Keskeisimmät poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä aiheutuneet haasteet ovat liittyneet etäopetusaikana opiskelumotivaatioon, huoltajilta saadun tuen vaihtelevuuteen, etäopiskelussa tarvittaviin tietoteknisiin välineisiin sekä itseohjautuvuuteen oppimisessa. Tulosten mukaan vaikutukset yhdenvertaisten oppimisen edellytysten toteutumiseen ovat olleet samansuuntaisia kaikilla koulutusasteilla. Lähiopetuksen puuttumisella arvioidaan olleen suurimmat vaikutukset yhdenvertaisuuden toteutumiseen erityisestä tukea tarvitsevien ja kielivähemmistöihin kuuluvien nuorten keskuudessa, joten näiden opiskelijoiden tilanteeseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Näin ollen SLL muistuttaa jälleen, että tilanteessa tulee kiinnittää huomiota lukiolaisten yhdenvertaisuuteen huomioiden etenkin erityisryhmät, kuten oppimisvaikeuksista kärsivät sekä

näkö- ja kuulovammaiset opiskelijat, sekä vähävaraiset ja/tai monilapsiset perheet, joilla ei välttämättä ole käytössään kaikkia tarvittavia opiskeluvälineitä ja opiskeluun soveltuvia tiloja kotioiloissa. SLL muistuttaa, että myös erityisopetuksen saatavuudesta tulee huolehtia ja sitä on tarvittaessa lisättävä.

Helsingissä 11.1.2021

Emilia Uljas
Puheenjohtaja

Heikki Luoto
Pääsihteeri

Lisätietoja:

sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen, 050 377 7729, iiris.hynonen@lukio.fi

koulutuspoliittinen asiantuntija Jenni Tuomainen, 050 551 1574, jenni.tuomainen@lukio.fi